

► kojim se razvijaju kada svakodnevno donosimo odluke kao građani, potrošači i investitori.

Stoga bismo trebali iskoristiti priliku i moć koju imamo kako bismo oblikovali Četvrtu industrijsku revoluciju u usmjerili je prema budućnosti koju će karakterizirati zajednički ciljevi i vrijednosti.

Da bismo to postigli, moramo razvijati zajednički opsežan i globalan pogled na to kako tehnologija utječe na naš život i preoblikuje naše gospodarsko, socijalno, kulturalno i ljudsko okružje. Nikad dosad nije postojalo ovako obećavajuće, a ni ovako potencijalno opasno, razdoblje.

Današnji donositelji odluka su, međutim, prečesto zatočeni tradicionalnim, linearnim načinom razmišljanja ili su previše opsjednuti mnogobrojnim krizama koje privlače svu njihovu pozornost da bi oblikovali našu budućnost strateški promišljajući o silama disrupcije i inovacije.

Naposljetku se sve ipak svodi na čovjeka i ljudske vrijednosti. Moramo oblikovati budućnost za sve ljude stavljajući čovjeka na prvo mjesto i osnažiti ga.

U najpesimističnijem, nehumanom obliku, Četvrta industrijska revolucija doista može "robotizirati" čovjeka i oteti mu srce i dušu. No, kao kompliment najboljim odlikama ljudske prirode – dakle, kreativnosti, empatiji i upravljanju – može i podići čovječanstvo na novu razinu kolektivne i moralne svijesti koja se zasniva na spoznaji da nam je budućnost zajednička.

Koje će se sposobnosti najviše promijeniti?

Kreativnost će postati jedna od triju najvažnijih sposobnosti koju radnik treba imati. Uslijed lavine novih proizvoda, tehnologija i novih načina rada, radnici moraju biti sve kreativniji kako bi uživali

u pogodnostima navedenih promjena.

Roboti nam mogu pomoći da brže postignemo ono što želimo, no ne mogu biti kreativni kao čovjek (zasad). Pregovaranje i fleksibilnost visoko su pozicionirani na ljestvici potrebnih sposobnosti u 2015., no 2020. ispast će iz tih top 10 kada će strojevi uporabom mase podataka početi donositi odluke u naše ime. Emocionalna inteligencija, koja danas nije u top 10, postat će jedna od najtraženijih sposobnosti koju će svi trebati posjedovati.

Promjene neće čekati na nas: *poslovni manageri, nastavnici i vlade, svi oni moraju biti proaktivni prilikom osposobljavanja i obučavanja ljudi kako bi svi uživali pogodnosti Četvrte industrijske revolucije.*

Kako će utjecati na sustav obrazovanja?

McGowan (2016.) jasno izjavljuje: "Obrazovanje podrazumijeva da postoji put prema zaključnom, zaokruženom stanju u kojemu je pojedinac opskrbljen znanjem, dakle 'obrazovan'.

Međutim, u svijetu brzih promjena, u kojemu se ciklusi industrijskih disrupcija rapidno izmjenjuju a automatizacija je sve veća, to krajnje stanje 'obrazovanosti' izgubilo je svoj smisao.

Pojedinac mora biti kadar 'učiti agilno' dakle, mora steći sposobnost učenja, prilagođavanja i primjene svoga znanja u ciklusima koji se brzo izmjenjuju."

Sve veća automatizacija

Do danas su se pojedinci educirali i obučavali da budu stručni i obrazovani, te su tako stečena znanja desetljećima rabili na poslu. Međutim, pametni strojevi mogu danas digitalizirati i automatizirati sve što je moguće koordinirati.

Ubrzano širenje globalne povezanosti i raznolikost sadržaja ograničava znanje pojedinca, te smanjuje mogućnost unovčavanja

nja osobnog obrazovanja tijekom radnog vijeka a pritom dovodi u pitanje specijalizacije kao takve.

Primjerice:

-65% studenata u današnjem obrazovnom sustavu radit će na poslovima koji trenutačno ne postoje

-47% današnjih poslova će tijekom idućih dvadeset godina biti automatizirano

2020. će više od 50% današnjih diploma u roku od 5 godina postati beskorisno.

Od upoznavanja s alatom do učenja od alata

Kao ljudska vrsta evoluirali smo od stanja u kojemu smo rabili alat rukama do stanja u kojemu naš rad posve nadomještavamo interakcijom s alatom. Kad je nastupilo informatičko doba, potpomognuti smo rad zamijenili potpomognutim spoznajnim zadacima. Na vrhuncu smo masovnog tehnološkog razmještanja ljudi s postojećih poslova, u razdoblju kada algoritam može ostvariti sve što je mentalno uobičajeno i predvidljivo.

Jedna od indikativnih manifestacija ovakve disrupcije jest da su se obrazovni naponi nekad fokusirali na edukaciju učenika da savladaju alat – bio to softverski program ili aplikacija - kojeg će potom rabiti tijekom cijelog ob-

razovanja i karijere.

No današnji je alat prilagodljiva edukativna platforma – dizajnirana da bilježi učenikov razvoj i postignuti prag znanja te da ga odgovarajućim poticanjem i frustracijama nagna da nauči još više.

To je golema zamjena pozicija; od savladavanja alata preko učitelja do situacije u kojoj oboje, i učitelj i učenik, uče od alata i surađuju s njim, kao što i prikazuje slika 1.

Zašto je to važno? Brza izmjena norma

Idućih ćemo deset godina uočiti brojne tektonske promjene.

Oko nas će se materijalizirati znakovi usvojene eksponencijalne tehnološke ekspanzije.

Kao što je **Marck Bonchek** rekao: "Naša je generacija prva u povijesti koja treba obnavljati mentalnu mapu unutar svake generacije. Stari modeli brzo zastarijevaju. A to je izazov ne samo u pogledu učenja, već prije svega zaboravljanja naučenog. Primjerice, ovo je možda zadnja generacija koja mora naučiti voziti auto."

Sve ove radikalne promjene poništavaju naše kontekstualne reference linearnog poimanja obrazovanja kao i neposredno shvaćanje 'obrazovanosti', a oboje je nedostatan za karijeru koja tre-

Slika 1.

